

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/swiadkowie/39217,Stanislaw-Srokowski.html>
2024-05-03, 01:35

Stanisław Srokowski

Stanisław Srokowski

Z pochodzenia kresowiak, dziecko ocalone z Rzezi Wołyńskiej, nauczyciel szkolny i akademicki, działacz niepodległościowy w okresie PRL, członek „Solidarności” i „Solidarności Walczącej”, poeta, pisarz, dramaturg, krytyk literacki i tłumacz.

Stanisław Srokowski urodził się 29 czerwca 1936 r. we wsi Hnilcze, w województwie tarnopolskim, powiecie podhajeckim, na Kresach Wschodnich. Jego rodzice Jan i Maria prowadzili niewielkie gospodarstwo rolne. Już jako dziecko był czujnym obserwatorem relacji polsko-ukraińsko-żydowskich. Jego najbliższymi przyjaciółmi byli Żyd i Ukraińiec. Z wybuchem wojny wszystko się zmieniło. W 1943 r. Stanisław słyszał o zbrodniach ukraińskich na Wołyniu. W 1944 r. widział łuny płonących sąsiednich wiosek, słyszał o prowadzonych w nich zbrodniach na Polakach. Kiedy ukraińskie mordy zbliżyły się do wsi Hnilcze, zaprzyjaźniona Ukraina ukryła jego rodzinę w swoim gospodarstwie. Przetrwali palenie polskich domów i mordowanie Polaków, a potem pod osłoną sowieckiego oddziału wraz z innymi ocalałymi dostali się do Podhajec. W 1945 r. zostali przesiedleni z Kresów do Mieszkowic w województwie szczecińskim. Tam w 1951 r. Stanisław ukończył szkołę podstawową, a naukę kontynuował w liceum ogólnokształcącym w pobliskim Dębnie. W 1954 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Służby Dyplomatycznej w Warszawie. Za nieukrywane poglądy antykomunistyczne, uczestniczenie w mszach świętych i odmowę wstąpienia do PZPR został ze studiów usunięty. W latach 1955–1956 pracował jako nauczyciel w wiejskiej szkole w Zielinie. Chcąc nabyć większe kompetencje i uprawnienia w zawodzie, po roku przeniósł się do Opolą, gdzie podjął studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej. W 1958 r. zadebiutował jako poeta i prozaik. Studia ukończył w 1960 r. i rozpoczął pracę nauczyciela w Technikum Elektroenergetycznym w Legnicy, którą kontynuował do 1968 r. Po tzw. wypadkach marcowych, za uczestnictwo wraz ze swoimi uczniami w antyrządowej manifestacji, został ze szkoły zwolniony. Po okresie bez zatrudnienia w latach 1968–1969 był pracownikiem klubu seniora we Wrocławiu. W latach 1970–1981 pracował jako dziennikarz działu kultury tygodnika „Wiadomości”, a czasowo był redaktorem naczelnym „Kultury Dolnośląskiej”. W „Wiadomościach” założył NSZZ „Solidarność”. Był doradcą NSZZ oraz rzecznikiem prasowym „Solidarność” Rolników Indywidualnych we Wrocławiu. Pracę stracił po wprowadzeniu stanu wojennego i pozostał bez środków do życia. Od 1982 r. działał w Solidarności Walczącej. W latach 1983–1989 mieszkał Lubinie. W latach 1990–1993 był wykładowcą w Uniwersytecie Wrocławskim, a potem do 1994 r. pozostawał bez pracy. W 1995 r. został redaktorem naczelnym założonego przez siebie czasopisma „Nowe Twarze”, wcześniej „Gazeta Dzieci”, współtworzonego przez dzieci i młodzież. Długie lata należał do Związku Literatów Polskich oraz ZAIKS-u, a po rozwiązaniu związku zakończył działanie w organizacjach literackich. Współtworzył związki twórcze i stowarzyszenia naukowe we Wrocławiu, stowarzyszenie „Biały Ptak” prowadzące polsko-ukraińską współpracę na niwie kulturalnej oraz Instytut Wincentego Witosa. Jest przewodniczącym klubu „Odrodzenie”, twórcą i pierwszym prezesem Towarzystwa Polsko-Greckiego we Wrocławiu, prezesem Towarzystwa Miłośników Kultury Kresowej, członkiem Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich. Publikuje artykuły m.in. w tygodniku „Warszawska Gazeta” i na portalu „Magna Polonia”. Opublikował szereg tomów swojej poezji, napisał wiele powieści i artykułów. W części z nich podjął tematykę ukraińskich mordów na Polakach na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w czasie II wojny światowej. Jego zbiór opowiadań *Nienawiść* posłużył Wojciechowi Smarzowskiemu do stworzenia scenariusza szeregu scen w filmie *Wołyń* wyemitowanym

w 2016 r., którego był konsultantem.

W 2010 r. został odznaczony Krzyżem Solidarności Walczącej, a w 2020 r. otrzymał od Instytutu Pamięci Narodowej honorowe wyróżnienie „Semper Fidelis” – „za szczególnie aktywny udział w upamiętnianiu dziedzictwa polskich Kresów Wschodnich”.

 ZOBACZ ZDJĘCIA

Przejdź do relacji

STANISŁAW SROKOWSKI

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)